

BS USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

**Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Biblioteca Științifică**

BAZELE CULTURII INFORMAȚIEI

curs universitar

Tema 2

***Cataloagele tradiționale
ale Bibliotecii Științifice USARB***

Bălți, 2020

În scopul satisfacerii cerințelor informaționale Biblioteca Științifică a USARB, pune la dispoziția utilizatorilor următoarele tipuri de cataloage tradiționale (pe fișe):

- **Catalog alfabetic;**
- **Catalog sistematic conform CZU și BBK;**
- **Catalog analitic sistematic;**
- **Catalogul colecțiilor speciale.**

Catalog alfabetic

Catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri este catalogul care cuprinde descrierile principale la nume de autori – persoană, la autor colectiv sau titlu, precum și descrierile auxiliare, așezate în ordinea alfabetică a vedetei sau cuvântului de ordine al notiției descriptive [1, p. 101]. Catalogul alfabetic are rolul de a răspunde la întrebările:

- ***Ce opere ale unui autor, ce ediție a unei anumite opere sau volum există în bibliotecă?***
- ***Ce s-a scris despre un anumit autor?***
- ***Unde se găsește cartea căutată?***

Pentru a putea răspunde la astfel de întrebări catalogul alfabetic va conține în mod obligatoriu cel puțin o descriere pentru fiecare carte catalogată, iar situația când lucrarea are mai mulți autori, când este cunoscută mai ales după titlu, când la realizarea ei au colaborat și alte persoane (traducător, prefăcător, ilustrator ș.a), va avea atâtea descrieri câte se impun de fiecare situație în parte.

Biblioteca Științifică USARB pune la dispoziția utilizatorilor următoarele tipuri de cataloage alfabetice:

- **Catalogul alfabetic al literaturii în limba română** - oferă informație despre fondul de carte în limba română ce se conține în colecția Bibliotecii. Fondul de carte română constituie 24% din colecția totală. Publicațiile apărute cu caractere chirilice sunt transcrise în grafie latină. Utilizatorii vor completa buletinul de cerere în acea grafie în care este tipărită cartea.
- **Catalogul alfabetic al literaturii în limba rusă** - oglindește informația privitor la fondul de carte în limba rusă pe care-l deține Biblioteca, el constituie 64%.
- **Catalogul alfabetic al literaturii în limba ucraineană** - conține informație asupra literaturii în limba ucraineană deținută în fondul Bibliotecii.

Aceste cataloage sunt amplasate în oficiul Referințe Bibliografice al Bibliotecii situat la parter.

Aranjarea fișelor în catalogul alfabetic pe nume de autori, titluri și indici

- Orânduirea fișelor în catalogul alfabetic se efectuează conform **STAS-ul 8636-70** „**Orânduirea în catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri și în indexuri: Informație și documente**”.
- Orânduirea alfabetică conform Stasu-lui menționat este cea dată de alfabetul românesc de la A-Z, chiar și pentru publicațiile scrise cu alt alfabet decât cel românesc.

Aranjarea alfabetică a descrierilor la titlu se va face cuvânt cu cuvânt, și nu literă cu literă:

eroi ai muncii

eroi și martiri

eroina de pe Jiu

Eronim, P. etc.

Cifrele romane, arabe, grecești când se constituie în elemente de ordine se consideră ca și cum ar fi exprimate prin cuvinte în limba cărții descrise:

1001 (o mie și una) de nopți

1918 (o mie nouă sute optsprezece) la români

100 (o sută) de răspunsuri pentru credincioși

Nume personal, prenume, inițială patronimică.

- ***Oprea, Alexandru V.***
- ***Osadcenco, Ion E.***

Autorii cu același nume sunt aranjați în ordinea alfabetică a prenumelor, în primul rând forma scurtă, apoi cea deplină:

EX:

- ***Oprea, A.***
- ***Oprea, Alexandru***
- ***Oprea, Cleopatra***
- ***Oprea, Eugen***

Articolul hotărât sau nehotărât care stă în fața unui substantiv comun sau adjectiv nu se ia în considerație dacă se află înaintea unei vedete:

O bună gospodină

Le Temps etc.

Când **o** sau **un** au funcția de numeral se va ține cont de ele la orânduirea alfabetică:

O mie și una de nopți

Un om între oameni

Descrierile lucrărilor aceluiși autor se aranjează în ordinea alfabetică a titlurilor.
Dacă un autor are mai multe lucrări, se folosește aranjarea în trei grupe distincte:

- I. Descrierile operelor autorului
- II. Descrierile în care autorul apare ca vedetă complementară (prefațator, redactor, traducător, etc.)
- III. Lucrări despre autor

Descrierile principale când autorul este singur scos în vedetă sau este scos primul împreună cu alți autori, se vor aranja după cum urmează:

- **Opere complete** (în ordinea numărului de volume, operele complete într-un număr mai mare de vol. se așează întâi).
- **Opere** (idem)
- **Opere alese** (idem)
- **Opere separate și culegeri**, din operele autorului în ordinea alfabetică a titlului.

Descrierile lucrărilor despre viața și activitatea unei persoane (despre el) se ordonează în ordinea alfabetică a numelui autorului publicației.

Lucrările elaborate de autori colectivi (organele ierarhice superioare ale puterii de stat, alte colectivități oficiale, instituții, organizații ori de congrese și conferințe) se găsesc în catalogul alfabetic descrise la denumirea oficială a autorului colectiv:

Republica Moldova. ABRM. Congresul (4; 2000; Ch.).

Congresul IV al Asociației Bibliotecarilor din RM, 6 dec. 2000, Ch. / coord.

L. Kulicovski. - Ch., 2000

Abrevierile de denumiri de organizații se ordonează conform denumirii întregite:

- IFLA SUA
- ONU UNESCO

Catalogul sistematic

Catalogul sistematic - catalog în care descrierile bibliografice sunt organizate după un anumit sistem de clasificare a cunoștințelor umane de la general la particular, ținând seama de legăturile logice sau istorice dintre numeroasele discipline existente și ramurile lor [2, p. 106].

După G. Lasso de la Vega, acest catalog „*urmărește să transforme întreaga colecție a unei biblioteci într-o singură lucrare științifică, împărțită în capitole și subcapitole, fiecare dintre ele reprezentând o ramură sau o subramură a științei în care se grupează, la rândul lor, logic și științific, cărțile care tratează despre fiecare dintre ele...*”

În Catalogul sistematic este înserată exact aceeași informație care se deține în catalogul alfabetic, însă ordinea de intercalare este alta – pe domenii de știință. Fișele cu descrieri pentru catalogul sistematic sunt identice cu cele întocmite pentru catalogul alfabetic dar înscriu pe cel de-al treilea spațiu de jos în stânga primei linii verticale indicele de clasificare.

Elementul care dă intrare fișei în Catalogul sistematic este indicele C.Z.U. (Clasificarea Zecimală Universală) care convențional indică adresa documentelor în depozit sau raftul cu acces liber. Fiind un instrument de așezare și identificare a publicației el trebuie indicat corect.

Structura catalogului sistematic se scoate în evidență prin **fișe divizionare** care marchează clasele, diviziunile și subdiviziunile principale ale clasificării: fișele divizionare formează scheletul întregului organism al **Catalogul sistematic**. Ele au o importanță deosebită nu atât pentru organizarea catalogului ca atare, cât mai ales pentru orientarea cititorilor în consultarea catalogului, pentru îndrumarea lor spre publicațiile de care au nevoie.

Pe proeminența fișelor de divizionare se va trece indicele C.Z.U, urmat de explicația lui în cuvinte, așa cum se găsește acesta menționată în tabelele de clasificare. Atunci când fișa divizionară marchează rubrici care se înrudesc sau au legături cu alte diviziuni din catalog, pe această fișă se fac trimiteri de la un indice la altul.

- Ex. : **513 Geometrie**

Vezi și:

515 Geometrie discriptivă

516 Geometrie analitică

Biblioteca Universitară dispune de Catalog Sistematic conform CZU care conține informații pe domenii începând cu anul 1992 până la 1.06.2007.

La moment acest catalog este conservat. Informația referitor la conținut poate fi consultată în Catalogul electronic.

Anterior pentru clasificarea publicațiilor pe domenii era utilizat un alt sistem numit BBK (Clasificarea Bibliotecar-Bibliografică).

***BBK** - sistem de clasificare bazat pe principiile clasificării zecimale, dar care utilizează indici alfa-numerici și semne de punctuație specifice.*

Index alfabetic

Indexul alfabetic al fiecărui catalog este un instrument indispensabil în îndrumarea cititorilor către Catalogul Sistematic.

Indexul alfabetic pe noțiuni este un instrument care facilitează orientarea în Catalogul Sistematic. El conține fișele cu subiecte în ordine alfabetică și indicele CZU care le corespunde. Indexul alfabetic pe noțiuni către Catalogul sistematic este întocmit asemănător Indicelui alfabetic pe noțiuni a Tabelelor CZU și începe odată cu constituirea Catalogului sistematic și continuă pe măsură dezvoltării acestuia.

Funcțiile principale sunt:

de a face accesibile cititorilor noțiunile simbolizate prin cifre zecimale ale sistemului; de a reuni alfabetic noțiunile desemnate în tabele prin vedete asemănătoare ca exprimare, dar dispersate în diferite clase, grupe, din cauza ordinii sistematice;

Ex.: Educație socială	37.035
Educație politică	37.035.4
Educația estetică	37.036

Catalogul sistematic analitic

- ***Catalogul sistematic analitic*** oferă cititorilor informații analitice din diverse publicații (reviste/zare/culegeri) pe domenii generale și despre științele ce țin de profilul Universității (în 2003 conservat). Pentru informare poate fi consultat catalogul electronic.
- ***Catalogul sistematic analitic cu genericul „Bălți”*** conține informații despre municipiul Bălți din diverse publicații.
- ***Catalogul sistematic analitic „Date remarcabile”*** conține informații din diverse surse de informare cu conținut de scenarii/poezii/texte pentru promovarea/organizarea unei manifestări/activități consacrate unei date remarcabile sărbători oficiale /profesionale/laice, profesii, oameni de seamă etc).

Catalog al colecțiilor speciale

- **Catalogul alfabetic Autoreferate** conține informații asupra autoreferatelor deținute în Bibliotecă în limba română și rusă.
- **Fișierul Teze de licență/masterat** oglindește informații referitoare la tezele de licență/masterat în limba română, rusă și limbi străine.
- **Catalogul Standardelor de Stat** oglindește informații despre Standardele de Stat existente în colecția Bibliotecii, aranjate în ordinea alfabetică a denumirii standardelor.
- **Catalogul alfabetic Anale** conține informații asupra lucrărilor științifice ale autorilor colectiv în ordine alfabetică a denumirii organizațiilor/instituțiilor.
- **Catalogul alfabetic Materiale AV** oferă cititorilor informații privind diverși purtători de informații separat după genul de publicație și după limbi cu excepția documentelor tipărite.

- **Catalogul alfabetic al publicațiilor cartografice** oferă informații cititorilor despre colecția de publicații hărți/atlas care se conțin în colecția Bibliotecii
- **Catalogul alfabetic al publicațiilor seriale** conține informații asupra revistelor, anuarelor, almanahurilor în ordinea alfabetică a titlurilor acestora separat pe limbi.
- **Catalogul alfabetic al literaturii în limbi străine** oglindește informația despre fondul de carte în limbi străine din colecția Bibliotecii și este amplasat în oficiul Limbi și Literaturi Străine, et. 2 (sala de lectură Nr.4).
- **Catalogul sistematic conform BBK/CZU** oglindește informația despre fondul de carte în limbi străine pe domenii (din 1.06.07 – conservat) și este amplasat în oficiul Limbi și Literaturi Străine, et. 2 (sala de lectură Nr.4).
- **Catalogul alfabetic și sistematic Publicații muzicale și partituri** oferă informații despre documentele ce conțin subiectul numit și se găsește în oficiul Documente muzicale, et. 1 (conservat din 2007).

Referințe bibliografice

1. **CIOBANU, Silvia.** *Ex Libris Primo – căutare și furnizare.* Bălți, 2016.
2. **REGNEALĂ, Mircea.** *Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării.* București : Fabr, 2001. Vol. 1. 409 p. . Vol. 2. 415 p.
3. **REGNEALĂ, Mircea.** *Studii de biblioteconomie.* Constanța: Ex Ponto, 2001. 388 p.
4. **Sistemul de cataloage în bibliotecă. Cataloagele tradiționale : Ghidul utilizatorului.** Alcăt. N. CULICOV. Coord. E. HARCONIȚA. Red. E. STRATAN. Bălți, 2007.
5. Ex Libris Primo <http://www.exlibrisgroup.com/category/PrimoOverview>
6. Ex Libris Primo <http://www.exlibrispublications.com/primo/>
7. Ex Libris Primo <http://www.ex-lh.hu/site/index.php/RO/primo-ro>

Formatori:

Angela HĂBĂȘESCU angelahabasescu@gmail.com

Lilia ABABIL ababililia@gmail.com

Bălți
2017